
***Revisionsrapport
Intern kontroll kring olika
kostnadsslag 2012***

Botkyrka kommun

Januari 2013
Jan Nilsson

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Revisionsfråga och metod	3
2.3	Avgränsning och redovisning	3
3	Granskningsresultat	4
3.1	Allmänt	4
3.2	Representation	4
3.3	Resor	7
3.4	Dröjsmålsräntor	9
3.5	Personalinhyrning	10
3.6	Stöld och skadegörelse	12
3.7	Fastighetsunderhåll	12
3.8	Personalkostnader	14
	Bilaga 1: Detaljredovisning av kostnadsslag 2006- 2012	17

1 Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC, genomfört en granskning är att besvara följande revisionsfråga:

Är den interna kontrollen kring de olika kostnadsslagen tillräcklig?

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att den interna kontrollen kring de olika kostnadsslagen i stort är tillräcklig. Utifrån granskningsresultatet lämnas dock följande rekommendationer för att ytterligare stärka den interna kontrollen:

- Informera ytterligare om att ändamål och deltagare behöver anges på leverantörsfakturer kring representation och resor. Rutinen kring användning av anteckningsfält i ekonomisystemets IoF-modul fungerar inte på ett tillfredsställande sätt, varför ytterligare informations- och utbildningsinsatser behöver ske kring detta.
- Att kommunen inte uppdaterat kontoplanen utifrån förändringar i restaurangmomsen fr o m 2012-01-01 är en brist som tyder på dålig omvärldsbevakning. I och med detta har samtliga granskade fakturer 2012 kring extern och intern representation, som omfattas av begränsningsregeln för moms, hanterats felaktigt. Kontoplanen behöver därför revideras i denna del. Detta gäller även avsnittet om representation i ekonomihandboken på intranätet, som innehåller inaktuella belopp kring begränsningsregeln för moms.
- Vid granskningen har noterats att vissa kostnader för kurser och konferenser konteras som intern representation, varför tillämpningen av kontoplanen i denna del behöver bli mer strikt. Vidare bör kontoplanen bli tydligare kring kontering av denna typ av kostnader.
- Utveckla ytterligare fakturahanteringsrutinerna för att så långt som möjligt undvika dröjsmålsräntor. Utifrån kommunens stora betalningsvolymerna får kostnaden för dröjsmålsräntor generellt betecknas som begränsade, vilket i sin tur i normalfallet indikerar en tillfredsställande snabbhet i fakturaflödena.
- Förbättra köptroheten kring ramavtalen för personalinhyring, som generellt ligger på ca 60 %, vilket bedöms vara en otillfredsställande låg köptrohet. I detta sammanhang måste informationen kring vilka ramavtal som är gällande förbättras i kommunens avtalsdatabas. Sökbarheten i avtalsdatabasen bedöms vidare i dagsläget vara ett utvecklingsområde.

Vi kan konstatera att Tekniska nämnden i ettårsplaner 2008 till 2012 har erhållit resursförstärkning för planerat fastighetsunderhåll samt även prioriterat denna typ av underhåll inom given ekonomisk ram.

Vidare kan vi konstatera att kommunens kostnader för stöld och skadegörelse fr o m 2008 har visat en neråtgående trend, för att sedan plana ut under 2010 till 2012.

Sjukfrånvaron har minskat under perioden, vilket är i enlighet med intentionerna bakom projektet ”*Friska processer*”. I detta sammanhang kan noteras att minskningen i sjukfrånvaron även beror på förändringar i de nationella trygghetssystemen. Vi har tidigare genomfört en fördjupad granskning av ovanstående projekt samt följer utvecklingen fortlöpande, bl a via årlig statistik över sjukfrånvaron. När det gäller det senare finns en viss osäkerhet i statistiken i och med införandet av nytt personaladministrativt system. Vid granskningstillfället fanns ingen färdig statistik för 2012 att tillgå.

Utifrån resultatet av genomförd granskning kan vi också konstatera att den negativa trenden kring personalsociala kostnader har brutits, bl a när det gäller kostnader för friskvårdsinsatser.

Vår urvalsmässiga granskning visar att följsamheten till Kommunstyrelsens fastställda beslutsordning kring studieresor utanför EU och kandidatländerna behöver förbättras inom Utbildningsnämndens verksamhetsområde.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Inom ramen för den årliga revisionsplanen genomförs olika typer av granskningar av den interna kontrollen. Granskningarna har delvis olika inriktning mellan åren beroende på genomförda väsentlighets- och riskanalyser samt annan information som framkommit inom ramen för det löpande revisionsarbetet.

Mot ovanstående bakgrund och på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har PwC granskat den interna kontrollen avseende olika kostnadsslag.

2.2 Revisionsfråga och metod

Revisionsfråga

Är den interna kontrollen kring de olika kostnadsslagen tillräcklig?

Metod

Genomgång och analys har skett av ett urval olika kostnadsslag avseende åren 2006 till 2012. Detta har gjorts för att erhålla ett referensmaterial för att därigenom kunna bedöma omfattning och utläsa eventuella trender i materialet.

I verifieringsfasen har ett urval av verifikationer avseende 2012 granskats. Sammanlagt har 100 leverantörsfakturor granskats inom kostnadsslagen extern och intern representation samt resor och samfakturerad logi. En analys har även genomförts av köptroheten 2012 kring gällande ramavtal inom kostnadsslaget personalinhyrning, med jämförelse av motsvarande resultat avseende 2010 och 2011. Detta för att kunna utläsa trender kring hur köptroheten har utvecklats över tiden.

Ovanstående material har kompletterats via intervjuer och genomgång av olika typer av skriftlig dokumentation, såsom exempelvis årsredovisning, ettårsplan, flerårsplan, verksamhetsberättelser och ramavtal.

2.3 Avgränsning och redovisning

Granskningen har avgränsats till en genomgång och analys av nedanstående kostnadsslag avseende perioden 2006 till 2012:

- Extern representation
- Intern representation
- Resor/samfakturerad logi
- Bilersättningar
- Dröjsmålsräntor
- Personalinhyrning
- Skadegörelse och stöld
- Fastighetsunderhåll
- Personalkostnader

Granskningsresultatet redovisas i ett sammanhållet huvudavsnitt innehållande åtta olika delavsnitt. I rapportens första avsnitt återfinns vår sammanfattande bedömning och rekommendationer.

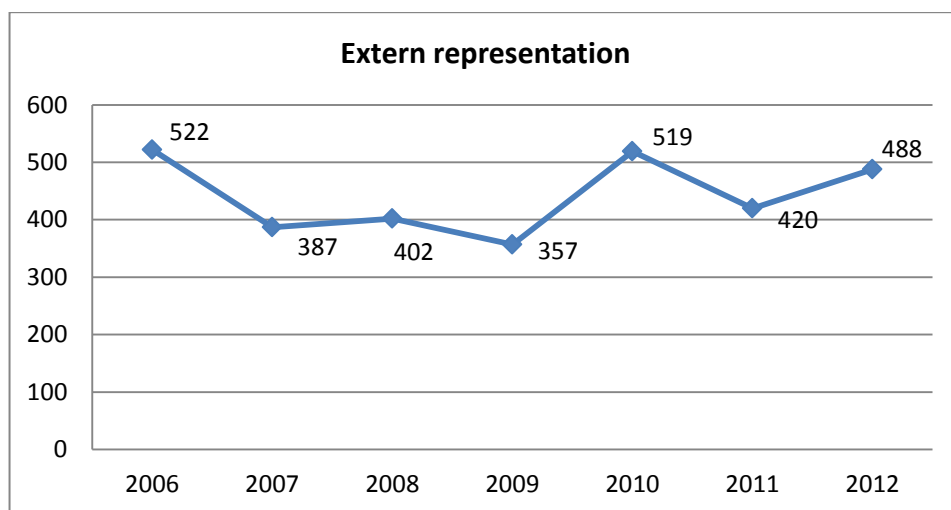
3 Granskningsresultat

3.1 Allmänt

I bilaga redovisas en sammanställning av kostnadsutvecklingen 2006 till 2012 för granskade kostnadsslag. Samtliga belopp är i tkr och exklusive moms alternativt personalomkostnader. Beloppen är vidare i respektive års värde, vilket innebär att ingen hänsyn har tagits till inflation och indexutveckling.

3.2 Representation

Extern representation

Kostnaden för extern representation har haft en nedåtgående trend under perioden 2006 till 2009. För 2010 har kostnaden ökat till 519 tkr, för att senare under 2011 minska till 420 tkr. Det kan konstateras att 2012 års utfall är i nivå med motsvarande utfall 2010.

Kommunen införde en förändring av kontoplanen under 2004, som innebar att särskilda kostnadsslag ska användas för extern representation, utifrån beloppsgränser för avdragsgill respektive inte avdragsgill moms. För 2006 var 167 tkr (32,0 %) av kostnaderna felaktigt konterade, dvs omfattande ofördelade belopp fanns inom kostnadsslaget. Detta har successivt förbättrats och för 2012 var samtliga externa representationskostnaderna uppdelade inom kostnadsslaget, förutom 2 tkr som utgjorde ofördelade kostnader. Detta framgår av bilaga.

Fr o m 2005 infördes en ändring kring kontering av externa och interna minnesgåvor. De externa minnesgåvorna särredovisas inom kostnadsslaget (7101 gåvor och 7102 presentreklam) och beloppen under perioden framgår av bilaga. I kommunens författningssamling finns regler kring dess. Ingen närmare granskning har dock skett av minnesgåvor för 2012, vilket genomförts vissa tidigare år.

Vi har totalt valt ut 50 leverantörsfakturer för granskning, inom kontona för extern och intern representation, med avseende på angivande av deltagare och syfte i anteckningsfält i ekonomisystemets IoF-modul (inköp och faktura) eller på annat sätt samt att moms hanterats enligt begränsningsregeln.

Begränsningar i avdragsrätten för ingående moms finns för kostnader avseende representation, i form av att moms endast får dras av för en maximal kostnad på 90 kr per person, dvs ett momsbelopp på 10,80 kr per person avseende mat. Momsbeloppet på mat ändrades 2012-01-01 från 22,50 kr till 10,80 kr, eftersom restaurangmomsen sänktes från 25 % till 12 %. Avdragsrätten när det gäller mat tillsammans med spritdrycker, vin eller starköl har fastställts av Skatteverket till 14 kr. Detta utifrån att restaurangmomsen endast sänktes för mat och inte för spritdrycker, vin eller starköl.

Granskningsresultatet framgår av nedanstående tabell.

Förvaltning	Totalt	Delt/syfte	Moms
Kommunledningsförvaltning	8	8	6
Serviceförvaltning	2	2	1
Samhällsbyggnadsförvaltning	6	4	3
Utbildningsförvaltning	8	7	6
Vård- och omsorgsförvaltning	6	3	4
Kultur- och fritidsförvaltning	6	3	3
Arbetsmarknads/vuxenutb.förvaltning	8	8	7
Socialförvaltning	6	4	5
Totalt	50	39	35

Uppgifter om både deltagare och syfte anges för ca 80 % av de granskade representationsfakturorna, främst genom att använda anteckningsfältet i IoF-modulen eller att bifoga fil, i form av inskannad restaurangnota eller separat deltagarförteckning. Detta innebär att det finns brister i regeltillämpningen i ca 20 % av de granskade fakturorna. Ett likartat resultat erhöles för 2011.

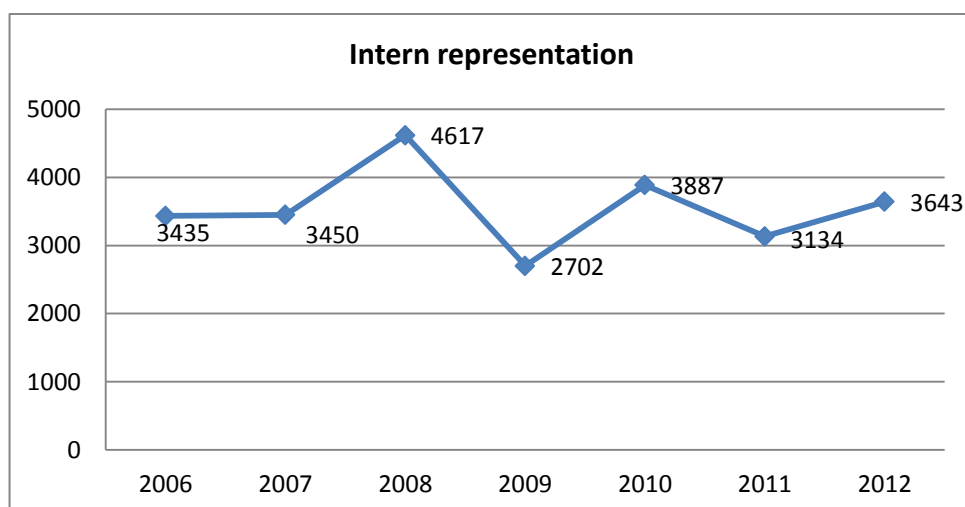
Moms har hanterats felaktigt på samtliga granskade 32 fakturer som omfattas av begränsningsregeln¹, i och med 15 fakturer inte omräknats avseende moms samt att övriga 17 fakturer omräknats men med felaktigt belopp, dvs med 22,50 kr per person och inte med 10,80 kr alternativt 14 kr. Felfrekvensen är i och med detta 100 %. Detta ska jämföras med felfrekvensen 2011 som var 18 %.

Det finns behov av att säkerställa att syfte och deltagare ska anges på fakturer kring både extern och intern representation samt att begränsningsregeln för moms följs. Rutinen kring användning av anteckningsfält i IoF-modulen fungerar alltså inte på ett tillfredsställande sätt, varför ytterligare informations- och utbildningsinsatser behöver ske kring detta.

Att kommunen inte uppdaterat kontoplanen utifrån förändringar i restaurangmomsen fr o m 2012-01-01 är en brist som tyder på dålig omvärldsbevakning. I och med detta har samtliga granskade fakturer 2012 kring extern och intern representation, som omfattas av begränsningsregeln för moms, hanterats felaktigt. Kontoplanen behöver därför revideras i denna del. Detta gäller även avsnittet om representation i ekonomihandboken på intranätet, som innehåller inaktuella belopp kring begränsningsregeln för moms.

¹ Övriga 18 fakturer i stickprovet omfattas inte av begränsningsregeln, eftersom kostnaden understiger 90 kr per person.

Intern representation

Kostnaden för intern representationen har varit relativt konstant under perioden, dvs mellan 3 och 4 mkr årligen. För 2008 ökade kostnaderna till 4,6 mkr, vilket huvudsakligen kan förklaras av att en fest genomfördes för hela kommunens personal till en kostnad av ca 1,0 mkr, som i huvudsak konterades som intern representation. För 2009 uppgår representationskostnaden till 2,7 mkr, vilket är det lägsta värdet under perioden. För åren 2010 till 2012 ligger kostnaderna ånyo mellan 3 och 4 mkr per år.

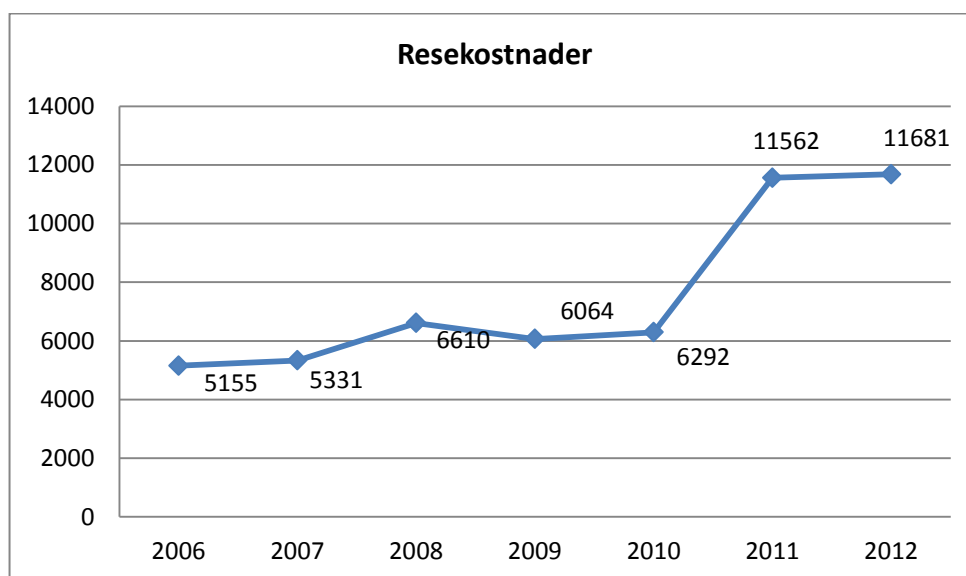
Kommunen införde en förändring av kontoplanen under 2004, som innebar att särskilda kostnadsslag ska användas för intern representation utifrån beloppsgränser för avdragsgill respektive inte avdragsgill moms. För 2006 var 1 367 tkr (39,8 %) av kostnaderna felaktigt konterade, dvs omfattande ofördelade belopp fanns inom kostnadsslaget. Detta har successivt förbättrats och för 2012 var samtliga interna representationskostnaderna uppdelade inom kostnadsslaget, förutom 1 tkr som utgjorde ofördelade kostnader. En sammanställning kring detta finns i bilaga.

Vi har valt ut totalt 50 verifikationer/fakturor för detaljgranskning, inom kontona för extern och intern representation, med avseende på angivande av deltagare och syfte i anteckningsfältet i IoF-modulen eller på annat sätt samt hantering av moms. Granskningsresultatet inkl rekommendationer redovisas under rubriken extern representation.

Vid granskningen har noterats att vissa kostnader för kurser och konferenser konteras som intern representation, varför tillämpningen av kontoplanen i denna del behöver bli mer strikt. Vidare bör kontoplanen bli tydligare kring kontering av denna typ av kostnader.

3.3 Resor

Resekostnader (resor/samfakturerad logi)

Den årliga kostnaden för resor och samfakturerad logi har successivt ökat under perioden 2005 till 2008, från 3,6 mnkr till 6,6 mnkr. Efter detta har kostnaderna planat ut och uppgick 2010 till 6,3 mnkr. Mellan 2010 och 2012 har kostnaderna ökat kraftigt och uppgår till 11,7 mnkr (86 %). En ökning kan även skönjas kring kostnader för kurs- och konferensavgifter, men inte i samma storleksordning (42 %). Detta framgår av bilaga.

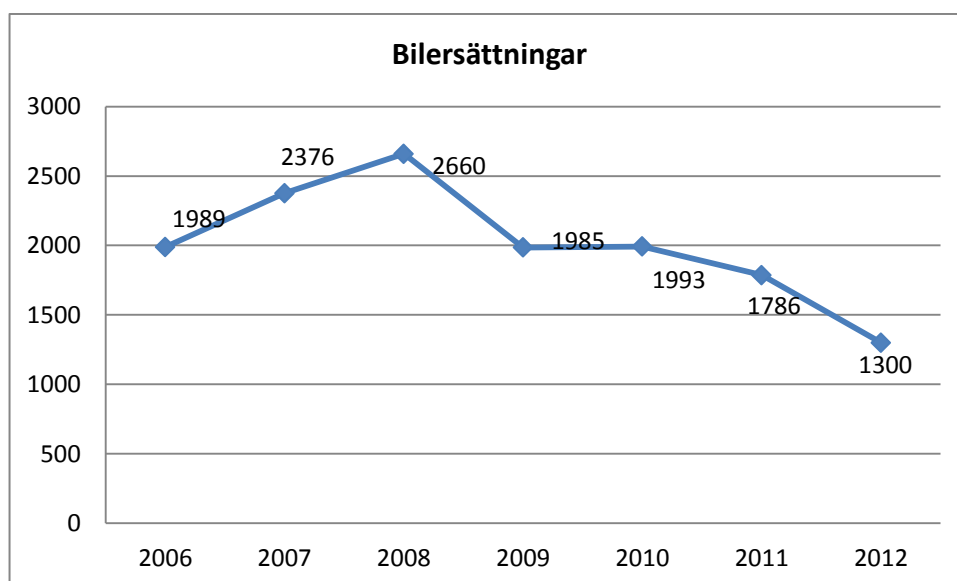
Kommunstyrelsen beslutade 2001-03-05 att det generella kravet på nämndbeslut för resor fortsättningsvis endast ska gälla resor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör. Bakgrunden till den ändrade beslutsordningen är Sveriges medlemskap i EU och ett generellt sätt större internationellt engagemang, vilket gör att resor utanför Norden blir ett mer frekvent inslag i olika kommunala verksamheter (EU-projekt m m).

Vi har totalt valt ut 50 verifikationer/fakturor för granskning av att ovanstående beslutsordning följs i kommunen under 2011.

Fyra resor utanför EU och kandidatländerna har identifierats i urvalet och två av dessa resor har vederbörligen beslutats av berörda nämnder, dvs Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen. Två resor (Japan och Sydafrika) inom Utbildningsförvaltningen har inte beslutats av Utbildningsnämnden.

Vår urvalsmässiga granskning visar att följsamheten till Kommunstyrelsens fastställda beslutsordning kring studieresor utanför EU och kandidatländerna behöver förbättras inom Utbildningsnämndens verksamhetsområde.

Bilersättningar

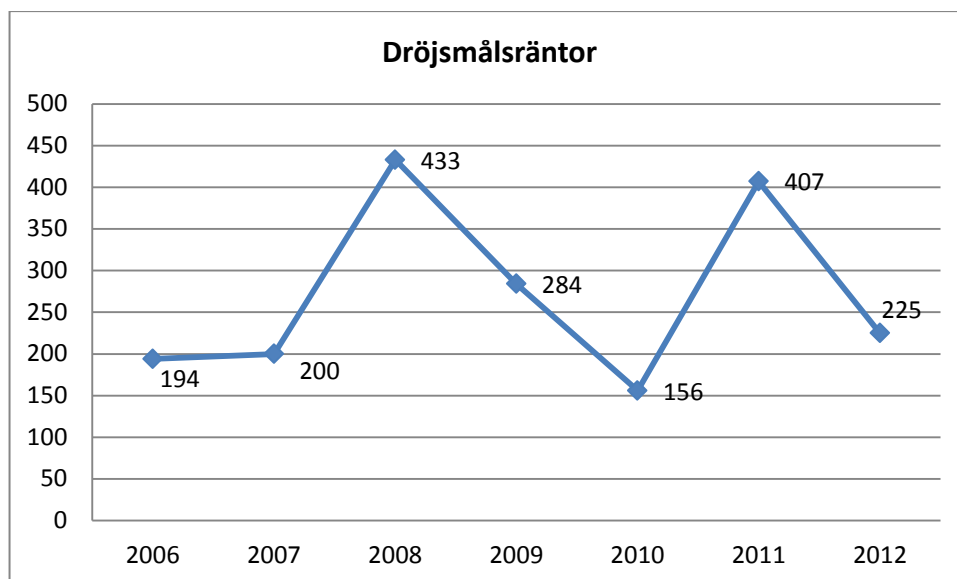
Bilersättningarna har ökat under perioden 2005 till 2008, dvs från 2,0 mnkr till 2,7 mnkr. Efter detta har bilersättningarna successivt minskat och uppgår till 1,3 mnkr 2012, vilket är det lägsta uppmätta värdet under perioden. Kostnaden beräknas minska ytterligare framledes utifrån det faktum att Kommunfullmäktige 2011-02-24 fastställde en ny mötes- och resepolicy, där bland annat följande stadgas:

”Vid bilresor använd bilpoolsbilar, taxi eller hyrbil beroende på ändamålet med resan. Samåk när det är möjligt. Resor med egen bil i tjänsten kommer endast i undantagsfall att ersättas av kommunen”.

I en revisionsrapport kring hantering av betalkort, daterad november 2011, har vi rekommenderat att Kommunstyrelsen tillser att en översyn sker av samtliga avtal om användning av egen bil i tjänsten samt personliga drivmedelskort som inte är knutna till kommunens fordon. Detta utifrån Kommunfullmäktiges beslut i ny mötes- och resepolicy att resor med egen bil endast i undantagsfall ska ersättas av kommunen.

Kostnadsslaget har även ingått i den granskning kring lönehanteringen som skett inom ramen för 2009 års revisionsplan, varför inga ytterligare granskningsinsatser gjorts förutom att följa upp omfattningen på årsbasis. Inom ramen för revisionsplan 2013 kommer en registeranalys att genomföras kring löner, arvoden och kostnadsersättningar.

3.4 Dröjsmålsräntor

Kostnaden för dröjsmålsräntor har ökat under perioden 2005 till 2008, från 63 tkr till 433 tkr, vilket till stor del får tillskrivas generella problem vid övergången till systemet med skanning av fakturor samt specifika problem kring projektledning inom Fastighetsenheten, som tydligt avspeglar sig i 2008 års utfall. Detta år stod Samhällsbyggnadsförvaltningen för ungefär hälften av kommunens totala kostnad för dröjsmålsräntor. Denna andel har succesivt minskat utifrån kvalitetssäkring av betalningsrutinerna inom förvaltningen.

Efter 2008 har kostnaderna för dröjsmålsräntor minskat och uppgick 2010 till 156 tkr, vilket börjar närma sig den kostnadsnivå som rådde innan systemet med skanning av fakturor infördes i kommunen. För 2011 har denna trend brutits och kostnaden på 407 tkr är i nivå med 2008 års utfall. I detta utfall ingår dock en felkontrollerad faktura på 40 tkr, vilket gör att det faktiska utfallet i motsvarande mån är lägre. Vidare finns en dröjsmålsräntefaktura på 66 tkr (interkommunala skolersättningar gentemot Stockholms stad) som vid granskningstillfället var under utredning.

De generella problemen gäller främst att få rutinen att fungera kring angivande av s k BK-nummer vid beställning och fakturering. Där BK-nummer anges sorterar kommunens postfunktion ut sådana försändelser och vidarebefordrar dessa till skanningföretaget, som sätter förfallodag på fakturan. Om BK-nummer saknas går försändelsen till berörd förvaltning för undersökning. Efter detta vidarebefordras fakturan till skanningföretaget, med en viss tidsfördröjning som följd. I och med detta blir schablonmässigt satt förfallodag felaktig, vilket behöver uppmärksammas vid attestering och betalning av fakturorna i kommunen.

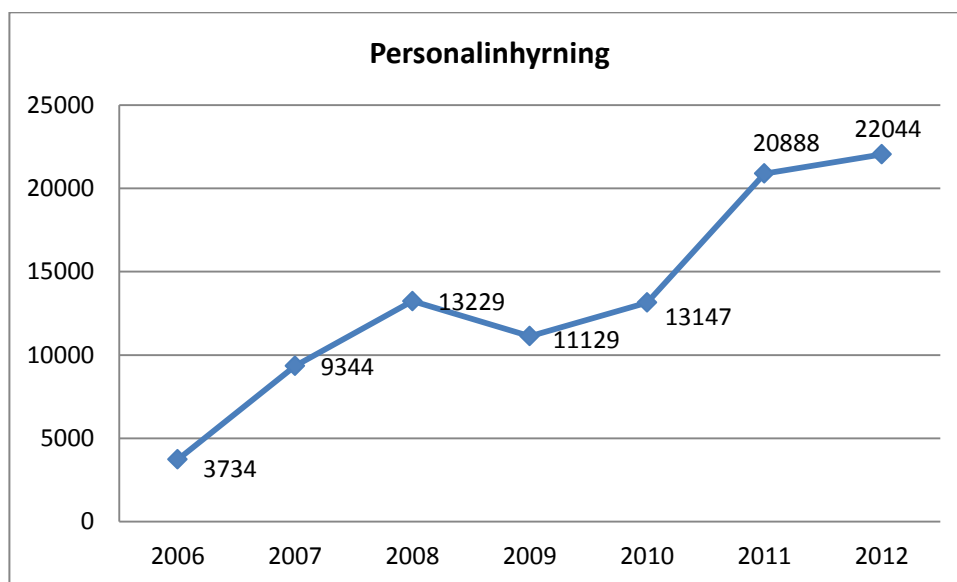
Nedan redovisas kostnaden för dröjsmålsräntor för 2010 till 2012, uppdelat per förvaltning.

Förvaltning	2010		2011		2012	
	Belopp	Andel	Belopp	Andel	Belopp	Andel
Kommunledningsförvaltning	10	6,4%	102	25,1%	20	8,9%
Serviceförvaltning	33	21,2%	29	7,1%	33	14,7%
Samhällsbyggnadsförvaltning	38	24,4%	49	12,0%	67	29,8%
Kultur- och fritidsförvaltning	6	3,8%	6	1,5%	15	6,7%
Vård- och omsorgsförvaltning	17	10,9%	24	5,9%	8	3,6%
Utbildningsförvaltning	24	15,4%	92	22,6%	61	27,1%
Arbetsmarknads/vuxenutb.förv	19	12,2%	74	18,2%	7	3,1%
Socialförvaltning	9	5,8%	31	7,6%	14	6,2%
Totalt	156	100,0%	407	100,0%	225	100,0%

De förvaltningar som har den största andelen av kommunens samlade dröjsmålsräntor är Samhällsbyggnadsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen. Dessa förvaltningar har även de största betalningsströmmarna på investeringsbudgeten kontra driftbudgeten.

Utifrån kommunens stora betalningsvolymerna får kostnaden för dröjsmålsräntor generellt betecknas som begränsade, vilket i sin tur indikerar en tillfredsställande snabbhet i fakturaflödena. Det är dock viktigt att utveckla rutinerna avseende skannade fakturor för att så långt som möjligt minska onödiga kostnader för dröjsmålsräntor.

3.5 Personalinhyrning

Kommunens kostnader för personalinhyrning har ökat under perioden 2005 till 2011, med undantag för 2009 och 2010. Mellan 2010 och 2012 har kostnaderna ökat från 13,1 mkr till 22,0 mkr (68 %). Den största ökningen mellan åren finns inom Utbildningsförvaltningen, där kostnaden mer än tredubblats mellan åren.

I nedanstående tabell redovisas köptroheten till gällande ramavtal kring personalinhyrning under perioden 2010 till 2012.

Förvaltning	2010	2011	2012	Ej avt 2010	Ej avt 2011	Ej avt 2012
Utbildningsförvaltning	4 240	12 520	14 024	16,2%	15,5%	30,1%
Arbetsmarknad/vuxenutbildningsförvaltning	3 692	2 130	2 249	29,7%	0,0%	94,7%
Socialförvaltning	2 749	2 940	2 175	48,5%	30,9%	41,7%
Vård- och omsorgsförvaltning	1 058	1 497	2 184	0,5%	55,2%	23,8%
Samhällsbyggnadsförvaltningen	533	411	163	82,2%	0,0%	93,9%
Övriga förvaltningar	875	1 390	1 249	0,0%	0,0%	20,5%
Totalt	13 147	20 888	22 044	27,1%	17,6%	37,2%

För 2008 låg köptroheten avseende ramavtal för personalinhyrning totalt på ca 60 %. För 2010 och 2011 har köptroheten successivt förbättrats, vilket inte gäller för 2012 då köptroheten försämrats och ligger numera på ca 60 % (2008 års nivå).

Vi kan konstatera att för 2010 och 2012 har Samhällsbyggnadsförvaltningen den lägsta köptroheten, vilket beror på rekryteringssvårigheter och långtidsinhyrning av personal från Sweco FFNS Arkitekter AB (ej ramavtalsleverantör), inom avdelningen för plan och bygglov (2010) och inhyrd konsult för coachning av medarbetare vid bygglovsgruppen (2012). För 2011 fanns inte ovanstående behov och Samhällsbyggnadsförvaltningen följde fullt ut gällande ramavtal när det gäller personalinhyrning.

Nya ramavtalsleverantörer gäller fr o m 2011-04-01 och under 2012 har ramavtal för administrativ personal slutits, via en samordnad upphandling bland Södertörnskommuner, som administrerats av Huddinge kommun.

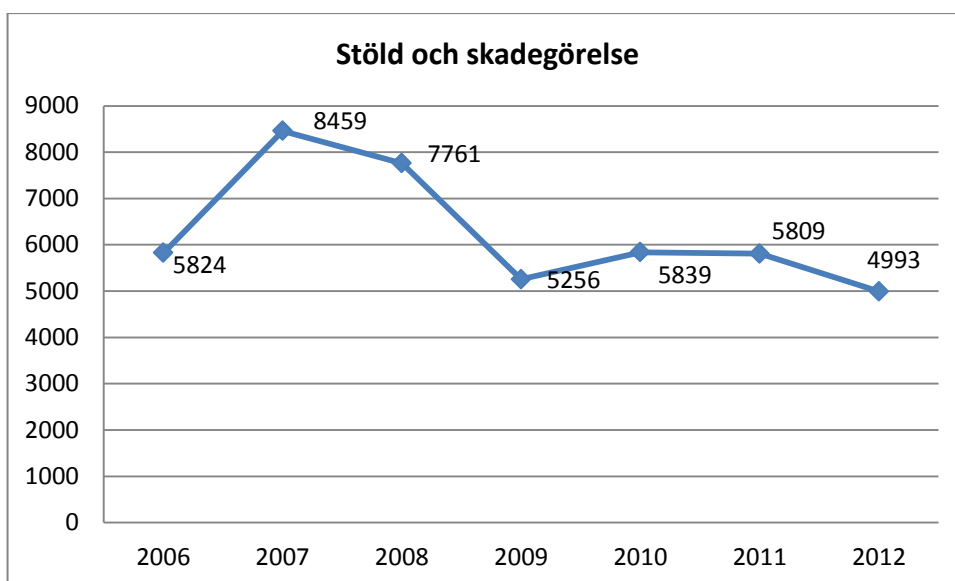
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen använder i stor utsträckning personalinhyrningsföretag som kommunen inte har ramavtal med, främst Lärarförmedlarna i Sverige AB, som var en av ramavtalsleverantörerna som fanns före 2011-04-01.

Den bristande köptroheten inom Socialförvaltningen beror på inhyrning av personal från företag där ramavtal saknas, huvudsakligen i form av inhyrning av chef för familjeenheten.

Köptroheten kring ramavtalen för personalinhyrning behöver förbättras, även om den successivt förbättras under perioden 2009 till 2011. För 2012 ligger köptroheten på ca 60 %, vilket är en otillfredsställande låg nivå.

I detta sammanhang måste informationen kring vilka ramavtal som är gällande förbättras i kommunens avtalsdatabas. Sökbarheten i avtalsdatabasen bedöms i dagsläget vara ett utvecklingsområde.

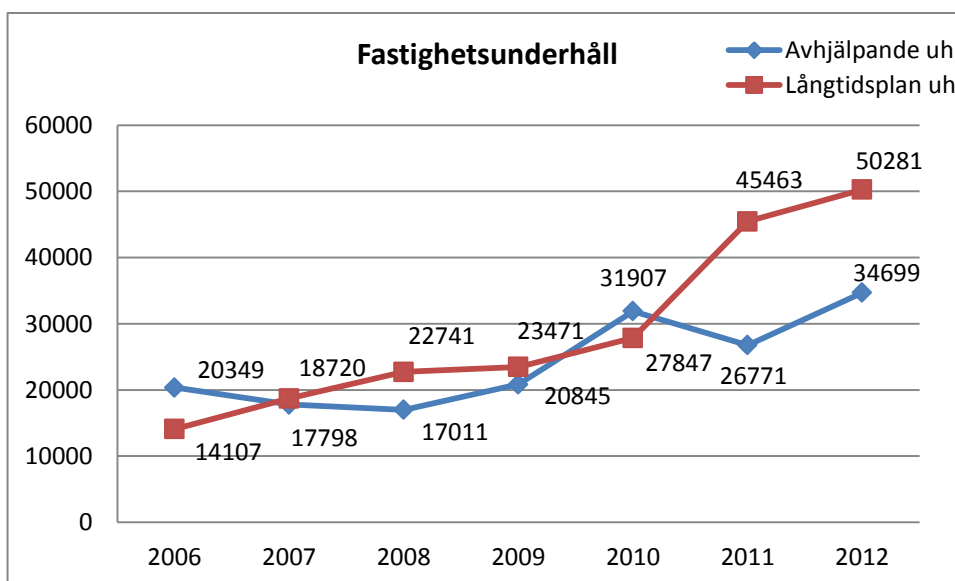
3.6 Stöld och skadegörelse

Kommunens kostnader för skadegörelse och stöld har ökat under perioden 2005 till 2007. Efter detta har kostnaderna haft en neråtgående trend, för att sedan plana ut under 2010 och 2011.

Kommunen har under perioden vidtagit olika typer av förebyggande åtgärder för att minska klotter och skadegörelse. Trots detta har kostnaderna successivt ökat under perioden 2005 till 2007. Orsakerna till den kraftiga kostnadsökningen mellan 2006 och 2007, samt effekten av genomförda förebyggande åtgärder, har närmare analyserats av kommunen. Fr o m 2008 har kostnaderna visat en neråtgående trend, för att 2012 ligga på den lägsta nivån under granskad tidsperiod, vilket är positivt.

3.7 Fastighetsunderhåll

Kommunens kostnader för långtidsplanerat underhåll har ökat under perioden 2006 till 2011, från 14,1 mnkr till 50,3 mnkr. Under perioden 1999 till 2005 minskade den årliga kostnaden för långtidsplanerat underhåll från 26,3 mnkr till 14,1

mnkr, vilket berodde på neddragning av anslag för planerat underhåll. Vid minskning av det planerade underhållet tenderar det akuta underhållet att öka med en viss eftersläpning. Vi kan konstatera att akuta underhållsåtgärder normalt är betydligt mer kostsamma än planerade åtgärder, uppskattningsvis ca 40 %.

Det avhjälpande underhållet minskade under perioden 2006 till 2008, från 20,3 mnkr till 17,0 mnkr. Efter detta har det avhjälpande underhållet succesivt ökat och uppgick 2012 till 34,7 mnkr. Detta att jämföra med det långtidsplanerade underhållet som samma år uppgick till 50,3 mnkr.

För att få en totalbild av det totala underhållet behöver även investeringssidan studeras samt hur gränsdragningen sker mellan drift och investering, dvs standardförbättrande åtgärder. En ytterligare faktor som påverkar jämförelsen är stringensen i konteringen mellan de båda kostnadsslagen.

Fastighetsunderhållets och dess två delars utveckling, utifrån budget 2006 till 2012, framgår av nedanstående tabell.

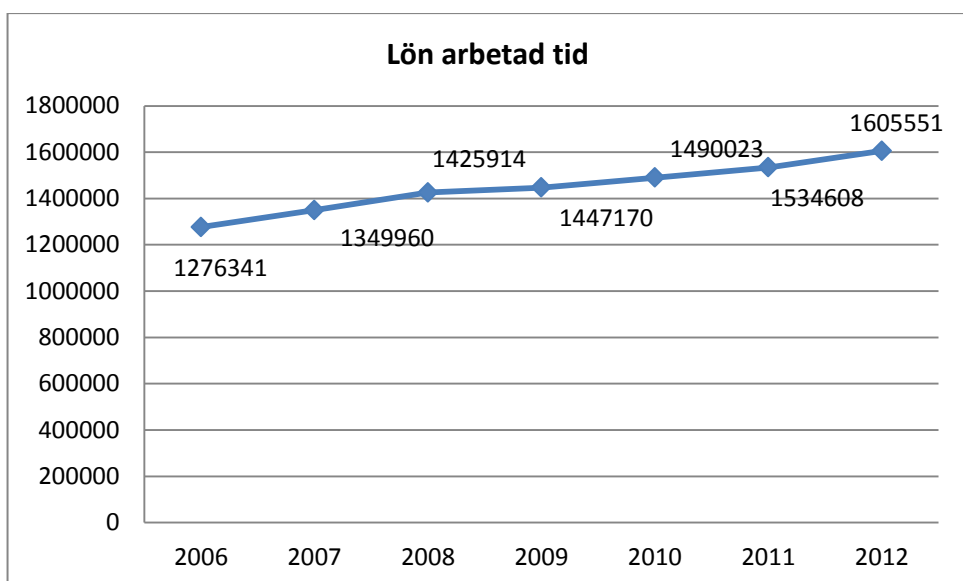
Fastighetsunderhåll	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<i>Långtidsplanerat underhåll</i>							
Totalt i mnkr	12,7	15,7	18,0	22,0	26,1	43,6	44,9
Kr per kvm	30	42	43	53	60	100	102
<i>Avhjälpande underhåll</i>							
Totalt i mnkr	12,5	13,8	16,8	17,6	19,5	22,0	21,3
Kr per kvm	30	33	40	42	45	50	50

Det planerade underhållet i kr per kvm har ökat under perioden, från 30 kr till 102 kr. Det avhjälpande i kr per kvm har under samma period ökat från 30 kr till 50 kr.

Det är viktigt att kommunen noggrant följer kostnadsutvecklingen för fastighetsunderhållets olika delar samt tillskapar ekonomiskt utrymme i budgetsammanhang för ett planerat underhåll, som ligger på en rimlig nivå i relation till det akuta underhållet. Dessa synpunkter framfördes även skriftligt till både Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden utifrån motsvarande granskning avseende utfallet för 2004 och 2005. Under 2006 har vi genomfört en fördjupad granskning kring fastighetsunderhåll.

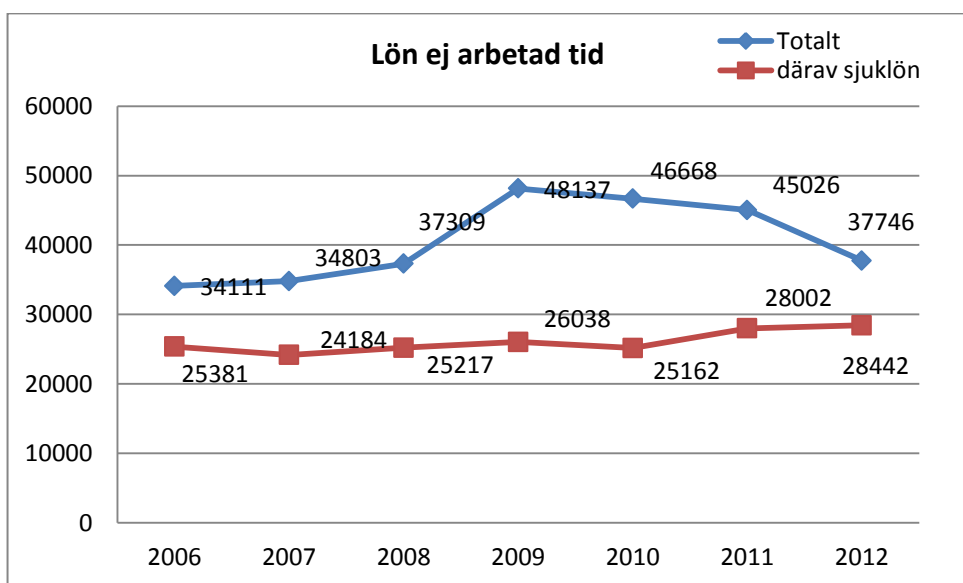
Vi kan konstatera att Tekniska nämnden i ettårsplaner 2008 till 2012 har erhållit resursförstärkning för planerat fastighetsunderhåll samt även prioriterat denna typ av underhåll inom given ekonomisk ram, vilket är positivt.

3.8 Personalkostnader

Lön för arbetad tid har totalt ökat under perioden 2006 till 2012 med ca 26 %. Antalet årsarbetare de aktuella åren framgår av bilaga.

Lön ej arbetad tid, exkl semesterlöneskuld

Lön för ej arbetad tid har ökat under perioden 2006 till 2009, för att sedan minska under resterande del av perioden. I kostnadsslaget ingår semesterdagstillägg, sjuklön, lön vid tjänstledighet och övrigt. Ändrade redovisningsprinciper inom kostnadsslaget under perioden innebär svårigheter att genomföra utfallet mellan åren på totalnivå. Detta beror främst på förändrade regler för arbetsgivarens ersättningskyldighet vid sjukskrivning. Utfallet mellan 2011 och 2012 bedöms dock i huvudsak vara jämförbara, vilket indikerar på en i huvudsak oförändrad sjukfrånvaro.

I nedanstående tabell framgår sjukfrånvaron i timmar i procent av tillgänglig tid under perioden 2006 till 2012.

Sjukfrånvaro	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt i procent	8,8	8,6	7,7	6,8	5,8	5,7	*)

Sjukfrånvaron har haft en nedåtgående trend under hela perioden och har successivt minskat från 8,8 till 5,7 %. Utifrån utvecklingen av sjuklönekostnaderna mellan 2011 och 2012 bör sjukfrånvaron 2012 ligga på en likartad nivå som för 2011.

I nedanstående tabell redovisas en uppdelning av den totala sjukfrånvaron på korttids- och långtidsfrånvaro för 2005 till 2012.

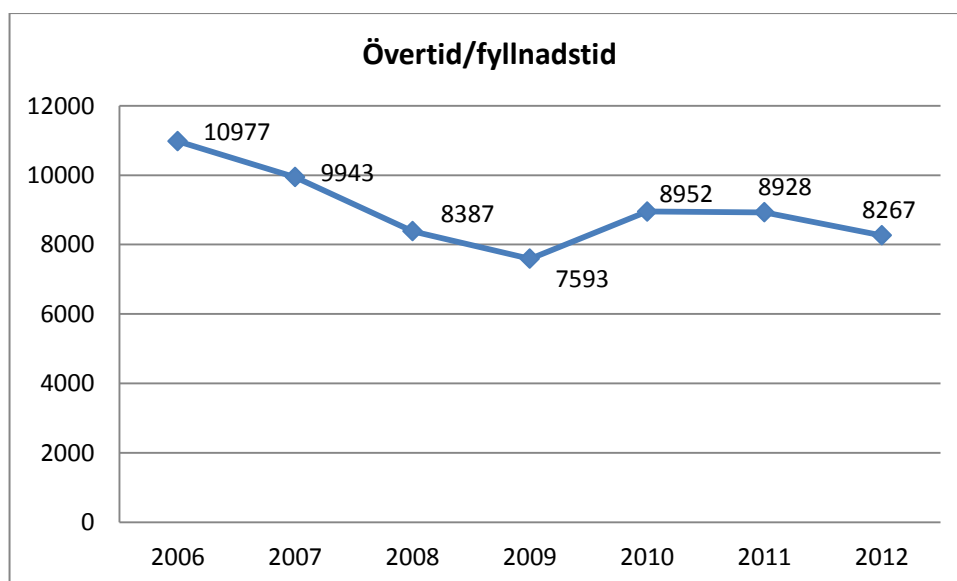
Sjukfrånvaro	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt i % av tillgänglig tid	8,6	8,5	7,7	6,9	5,9	5,7	*)
- Därav långtidsfrånvaro	5,0	5,0	4,2	3,2	2,4	2,1	*)
- Därav korttidsfrånvaro	3,6	3,5	3,5	3,7	3,5	3,6	*)

*) Vid granskningstillfället hade statistiken över sjukfrånvaron ännu inte kunnat fås fram. Enligt uppgift beror detta på "inkörningsproblem" kring nytt personaladministrativt system.

Av sammanställningen framgår att det är långtidsfrånvaron som minskat, medan korttidsfrånvaron i stort varit konstant under perioden.

Sjukfrånvaron har minskat under perioden, vilket är i enlighet med intentionerna bakom projektet "Friska processer". I detta sammanhang kan konstateras att minskningen i sjukfrånvaron även beror på förändringar i de nationella trygghets-systemen. Vi har tidigare genomfört en fördjupad granskning av ovanstående projekt samt följer utvecklingen fortlöpande, bl a via årlig statistik över sjukfrånvaron.

Övertid/fyllnadstid

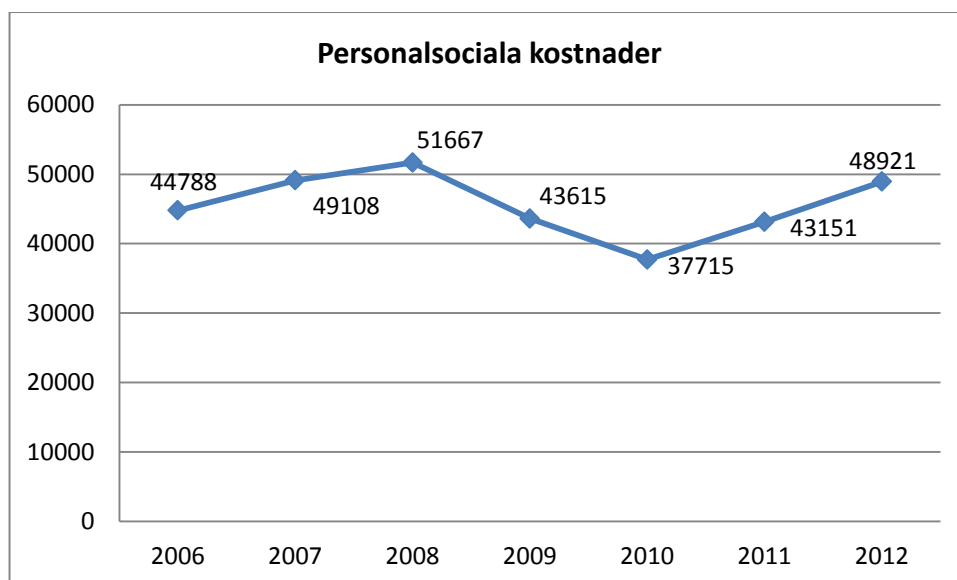

Kostnaden för övertid/mertid har successivt minskat under perioden 2006 till 2009, dvs från 11,0 till 7,6 mnkr. För 2010 och 2011 har den årliga kostnaden ökat

till ca 9 mnkr, för att sedan minska till ca 8 mnkr 2012. Antalet timmar för över-
tid/mertid framgår av bilaga.

Kostnadsslaget har ingått i den granskning kring lönehanteringen som skett inom
ramen för revisionsplan 2009, varför inga ytterligare granskningsinsatser gjorts
förutom att följa upp omfattningen på årsbasis. Inom ramen för revisionsplan 2013
planeras en registeranalys av löner, arvoden och kostnadsersättningar.

Personalsociala kostnader (exkl eventuella omställningskostnader)

I kostnadsslaget personalsociala kostnader ingår bl a kurs- och konferensavgifter,
friskvård, personalrekrytering samt intern representation.

Personalsociala kostnader har ökat under perioden 2006 till 2008 med ca 15 %, vilket bland annat är en effekt av en medveten satsning på kompetensutveckling, friskvård och andra personalbefrämjande åtgärder. Fr o m 2009 har kostnaderna successivt minskat och 2010 låg kostnaderna på den lägsta nivån under perioden, vilket vi uppmärksammande vid detta års granskning. Utifrån detta rekommenderade vi Kommunstyrelsen att närmare analysera den nedåtgående trenden kring personalsociala kostnader, främst när det gällde friskvården.

Av bilagan framgår bl a att kostnaden för kurs- och konferensavgifter stadigt har ökat under perioden, men minskat mellan 2008 och 2010, för att sedan öka under 2011 och 2012. Kostnaden för friskvård har successivt minskat under 2006 till 2010, men mer än fördubblats mellan 2010 och 2012, vilket är positivt.

Utifrån resultatet av genomförd granskning kan vi konstatera att den negativa trenden kring personalsociala kostnader har brutits, bl a när det gäller kostnader för friskvårdsinsatser.

2013-01-25

Jan Nilsson
Uppdragsansvarig/projektledare

Bilaga 1: Detaljredovisning av kostnadsslag 2006- 2012

Extern representation (kostnadsslag 71xx)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ext representation	522	387	402	357	519	420	488
Därav gåvor/reklam	65	85	94	86	93	62	141
Ej uppdelat	167	0	3	1	1	1	2

Intern representation och minnesgåvor (kostnadsslag 587x och 5893)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Int representation	3435	3450	4617	2702	3887	3134	3643
Minnesgåvor	898	1567	1415	1041	1334	1379	1409
Totalt	4333	5017	6032	3743	5221	4513	5052
Ej uppdelat	1367	1	116	7	27	8	1

Resekostnader, dvs resor/logi exkl bilersättningar (kostnadsslag 705)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Resekostnader	5155	5331	6610	6064	6292	11562	11681

Bilersättningar (kostnadsslag 552)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bilersättningar	1989	2376	2660	1985	1993	1786	1300

Dröjsmålsräntor (kostnadsslag 855)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Dröjsmålsräntor	194	200	433	284	156	407	225

Personalinhyrning (kostnadsslag 471)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Personalinhyrning	3734	9344	13229	11129	13147	20888	22044

Skadegörelse (kostnadsslag 6057 m fl)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Skadegörelse m m	5824	8459	7761	5256	5839	5809	4993

Fastighetsunderhåll (kostnadsslag 6054 och 6055)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Avhjälpande uh	20349	17798	17011	20845	31907	26771	34699
Långtidsplan uh	14107	18720	22741	23471	27847	45463	50281
Totalt	34456	36518	39752	44316	59754	72234	84980
L-tidsplan uh i %	40,9%	51,3%	57,2%	53,0%	46,6%	62,9%	59,2%

Löner arbetad tid (kostnadsslag 50)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lön arbetad tid	1276341	1349960	1425914	1447170	1490023	1534608	1605551
Ant årsarbetare	5977	5863	5931	5781	5823	ca 6000 *)	ca 6000

Övertid/fyllnadstid (kostnadsslag 506)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt	10977	9943	8387	7593	8952	8928	8267
Ant 1000 tim	35	33	30	27	31	31	30

Personalsociala kostnader (kostnadsslag 58xx)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Personalsoc kostn	44788	49108	51667	43615	37715	43151	48921
därav kurs/konfavg	29613	32593	31950	25536	23211	26357	33036
därav friskvård	2797	2769	2549	1760	1243	2761	3265
därav p-rekrytering	2069	2908	3912	4496	3374	5208	3815
därav int represent	3435	3450	4617	2702	3887	3134	3643
därav minnesgåvor	898	1567	1415	1041	1334	1379	1409

*) Pga byte av personaladministrativt system var antalet årsarbetare en uppskattad siffra i årsredovisning 2011.